

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodnicząca **SSO Sylwia Dembska**

Protokolant st. sekr. sąd. Paulina Korcz

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2016 roku w Poznaniu

odwołania **H. T.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 9 grudnia 2015 r. znak (...)

uchylonej decyzją z dnia 14 kwietnia 2016 r. znak (...)

w sprawie **H. T.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o wysokość świadczenia

1.umarza postępowanie z odwołania od decyzji z dnia 09 grudnia 2015r. w części roszczenia dotyczącego wysokości wynagrodzenia osoby zmarłej w roku 1978, uwzględnionego w decyzji z dnia 14 kwietnia 2016 r.

2. zmienia decyzję z dnia 09 grudnia 2015 r. i decyzję z dnia 14 kwietnia 2016 r. i zobowiązuje organ rentowy do wyliczenia świadczenia odwołującej z uwzględnieniem przy obliczeniu podstawy wymiaru świadczenia osoby zmarłej wynagrodzeń z lat 1970, 1974-1982,1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011 oraz uwzględnienia w miejsce przyjętego wynagrodzenia za rok 1977 kwoty 80449 zł (wskaźnik roku 145,87%) oraz wynagrodzenia za rok 1979 w kwocie 52488 zł (wskaźnik roku 82,11%) - wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia zmarłego -118,63%.

SSO Sylwia Dembska

UZASADNIENIE

Decyzją z 09.12.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na podstawie ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS po rozpoznaniu wniosku H. T. z 13.11.2015 r. przyznał jej rentę rodzinną od 07.11.2015r., tj. od dnia śmierci jej męża L. T.. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury osoby zmarłej przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osoby zmarłej z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru osoby zmarłej 112,43% i kwotę bazową w wysokości 2.974,69 zł. Wysokość emerytury męża uprawnionej wyliczono na kwotę 2.286,82 zł. a renty rodzinnej uprawnionej wynosi 2.084,49 zł (85% świadczenia osoby zmarłej).

Od tej decyzji w ustawowym trybie i terminie odwołała się H. T. działając w imieniu własnym i wnosząc o jej zmianę. W uzasadnieniu wskazała, że organ rentowy niesłusznie obniżył wskaźnik emerytury z 115,24% do 112,43%, a w konsekwencji wysokość renty została zaniżona.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Po analizie akt rentowych organ rentowy ustalił, że decyzją z 29.08.2012r., na mocy której organ rentowy dokonał przeliczenia emerytury L. T. zaliczając do stażu pracy okres od 01.08.1977r. do 31.12.1978r. błędnie przyjęto do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynagrodzenie za 1978 r. wskazane w zaświadczeniu Rp-7 z 23.02.1991r. w kwocie 78.641 zł. oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 115,24% (lata 1970, 1974-1978, 1980-1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011). Wojewódzkie Biuro Geodezji i (...) w L., gdzie L. T. był zatrudniony od 01.08.1969 r. do 21.11.1979 r. nie istnieje i nie wiadomo, gdzie przekazano dokumentację placową. Do ustalenia wysokości renty rodzinnej przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia (lata 1970, 1974-1978, 1980-1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 112,43% po dokonaniu korekty dotyczącej przyjęcia wynagrodzenia za 1978 r. – przyjęto wynagrodzenie minimalne w miejsce wynagrodzenia 78.641 zł.

W toku postępowania decyzja z 09.12.2015 r. została uchylona decyzją z 14.04.2016 r. , na mocy której organ rentowy przeliczył rentę rodzinną odwołującej od 07.11.2015, tj. od śmierci jej męża. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (lata 1970, 1974-1978, 1980-1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru osoby zmarłej wyniósł 116,19%. Organ rentowy uwzględnił wynagrodzenie zastępcze za rok 1978 w wysokości 82.359 zł na podstawie zaświadczenia Rp-7 Z. K. zatrudnionego w (...) na stanowisku geodety. Renta rodzinna wyniosła 2136,87 zł .

Odwołująca nie zgodziła się z decyzją z 14.04.2016 i podtrzymała odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

H. T. była żoną zmarłego w dniu 7 listopada 2015 r. L. T..

Od 1 sierpnia 1969 r. do 21 listopada 1979 r. L. T. był zatrudniony na stanowiskach kolejno praktykanta, młodszego referenta, referenta, inspektora w referacie robót geodezyjnych, a od 1 lipca 1974 r. jako geodeta w Wojewódzkim Biurze Geodezji i (...) w L. (dalej: (...) w L.). Ubezpieczony w okresie od 10 sierpnia 1977 r. do 30 czerwca 1979 r. korzystał z urlopu bezpłatnego w zakładzie pracy – (...) w L.. Od 1 sierpnia 1977 r. do 17 czerwca 1979 r. był on zatrudniony na stanowisku geodety w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) – 7 SA z siedzibą w P., w tym na budowie eksportowej (11.08.1977-31.03.1979) polegającej na budowie zapory S. A.-B. w Iraku.

Dnia 21 sierpnia 2012 r. ubezpieczony złożył dokumenty potwierdzające zatrudnienie na budowie eksportowej i Rp-7 z 22 lutego 1991 r. wystawione przez (...), gdzie za lata 1976-1979 podano przeciętne wynagrodzenie osiągnęte w zakładzie pracy w okresie zatrudnienia pracownika za granicą, lecz nie wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez pracownika zatrudnionego na równorzędnym stanowisku.

W okresie zatrudnienia L. T. w (...) w L. zatrudniony był, na takim samym stanowisku jak L. T. przed wyjazdem za granicę, Z. K. (pracujący w (...) w okresie od 1 lipca 1962 r. do 29 lutego 1980 r.). Jego wynagrodzenie zasadnicze w sierpniu 1977 r. wynosiło 4.600 zł, zaś od września 1977 r. do czerwca 1979 r. wynosiło 4.300 zł. Po uwzględnieniu pozostałych składników wynagrodzenia Z. K. osiągnął od 1 sierpnia do 31 grudnia 1977 r. wynagrodzenie w kwocie 28.911,11 zł, w 1978 r. wynagrodzenie w kwocie 82.359 zł, zaś od 1 stycznia 1979 r. do 31 maja 1979 r. – 28.040 zł.

Decyzją z 8 sierpnia 2012 r. przyznano L. T. emeryturę od dnia 1 maja 2012 r. Do ustalenia podstawy jej wymiaru przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1970, 1974-1977, 1980-1985, 1989, 2002-2003, 2006-2011). Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 111,80%. Do stażu pracy nie zaliczono okresu od 1 sierpnia 1977 r. do 31 grudnia 1978 r. Organ rentowy decyzją z dnia 29 sierpnia 2012 r. dokonał przeliczenia emerytury zaliczając do stażu pracy okres od 1 sierpnia 1977 r. do 31 grudnia 1978 r. W decyzji

tej błędnie przyjęto do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynagrodzenie za 1978 r. wskazane w zaświadczeniu Rp-7 z 23 lutego 1991 r. w kwocie 78.641 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 115,24% (lata 1970, 1974-1978, 1980-1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011).

Dnia 13 listopada 2015 r. odwołująca złożyła wniosek o przyznanie renty rodzinnej po zmarłym w dniu 7 listopada 2015 r. L. T..

Dnia 9 grudnia 2015 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję. Do ustalenia wysokości renty rodzinnej przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia (lata 1970, 1974-1978, 1980-1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 112,43% po dokonaniu korekty dotyczącej przyjętego wcześniej wynagrodzenia za 1978 r. – przyjęto wynagrodzenie minimalne w miejsce wynagrodzenia 78.641 zł.

Po ponownej analizie sprawy, decyzją z dnia 9 grudnia 2015 r. została uchylona w decyzją z 14 kwietnia 2016 r.

Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (lata 1970, 1974-1978, 1980-1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru osoby zmarłej wyniósł 116,19%. Organ rentowy uwzględnił wynagrodzenie zastępcze za rok 1978 w wysokości 82.359 zł na podstawie zaświadczenia Rp-7 Z. K. zatrudnionego w (...) na stanowisku geodety. Renta rodzinna wyniosła 2.136,87 zł .

Organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do przyjęcia wynagrodzenia zastępczego za okresy od 10 sierpnia 1977r. do 31 grudnia 1977r. i od 1 stycznia 1979r. do 31 maja 1979r. z uwagi na fakt, że w Rp-7 Z. K. podane są wynagrodzenia za pełne lata i brak możliwości ustalenia zarobków za poszczególne miesiące.

Z decyzją tą nadal nie zgadzała się odwołująca domagając się jej zmiany w zakresie wysokości wynagrodzenia zmarłego męża za lata 1977,1979 i ustalenia tych wynagrodzeń na podstawie wynagrodzenia zastępczego Z. K..

W toku postępowania Sąd pozyskał dokumentację osobowo-płacową Z. K. i zobowiązał pozwanego do wyliczenia świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzeń zastępczych za lata 1977 i 1979 .

Z przedstawionych przez organ rentowy wyliczeń wynika, że przy przyjęciu wynagrodzenia zastępczego Z. K. na podstawie kart wynagrodzeń za okres od 1 sierpnia 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. kwota wynagrodzenia to 28.911,11 zł, a za okres od 1 stycznia 1979 r. do 31 maja 1979 r. – 28.040 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru osoby zmarłej przy uwzględnieniu tych wynagrodzeń wynosi 118,63% i jest wyższy od ustalonego decyzją z dnia 14 kwietnia 2016r. a renta rodzinna wynosi 2.162,24 zł.

W piśmie z dnia 1 września 2016r. odwołująca oświadczyła, że zgadza się z przedstawionymi wyliczeniami.

Stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz w aktach organu rentowego.

Wartość dowodowa zgromadzonych dokumentów nie była kwestionowana przez strony i nie znaleziono podstaw, by czynić to z urzędu. W toku sprawy nie zostały także podważone kserokopie dokumentów i uznano, że odzwierciedlają one dokumenty o odpowiadającej im treści.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 116. ust. 1 ustawy z 17.12.1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawy o emeryturach i rentach z FUS) postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do wniosku powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. 2011.237.1412) – dalej: rozporządzenia z 11 października 2011 r. – środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Z kolei w myśl § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t.j.: Dz.U. 1989.11.63) – dalej: rozporządzenie Rady Ministrów z 1 kwietnia 1985 r. – jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo

2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. – kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Podstawę wymiaru emerytury pracownika skierowanego do pracy za granicą przed 1 stycznia 1991 r. stanowi wynagrodzenie zastępcze, o którym mowa w § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 1 kwietnia 1985 r. (zob. wyrok SN z 04.03.2010, I UK 306/09, wyrok SN z 09.01.2012, II UK 74/11, wyrok SA w Szczecinie z 09.01.2014, III AUa 564/13).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 23 października 2013 r. (I UK 123/13) stwierdził: „Zastosowanie do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury tzw. wynagrodzenia zastępczego w postaci wysokości hipotecznych zarobków, które na tym samym stanowisku pracy uzyskałby skarżący zatrudniony w tym samym okresie za granicą i opłacający składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe w zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej, stanowi przywilej ubezpieczeniowy w porównaniu do ubezpieczonych zatrudnionych na tym samym stanowisku pracy, którzy opłacają składki w kraju do polskiego systemu ubezpieczeń społecznych, z którego skarżący korzysta na zasadzie fikcji prawnej przebycia całego wymaganego okresu ubezpieczenia w Polsce, ale w stopniu w istocie rzeczy ‘nieekwiwalentnym’, bo także od dochodu uzyskanego za granicą, od którego nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne w Polsce. Określenie wysokości takiego przywileju ubezpieczeniowego należy do krajowego (polskiego) porządku prawnego (ustawodawstwa wewnętrznego), co jest zgodne z prawem unijnym, które uprawnia krajową instytucję właściwą do ustalania wysokości świadczeń pieniężnych na podstawie przeciętnego wynagrodzenia lub składek uiszczonych – co do zasady na podstawie wynagrodzenia osiągniętego lub składek uiszczonych z uwzględnieniem stosowanego przez nią ustawodawstwa (art. 23 ust. 1 rozporządzenia Rady Nr 1408/71), którym jest krajowe ustawodawstwo wewnętrzne określonego państwa-świadczeniodawcy. W konsekwencji, przyjęcie za podstawę wymiaru świadczeń z uwzględnieniem okresu pracy za granicą, bez opłacenia składki przed dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach (1 stycznia 1991 r.), na podstawie wydanego z mocy art. 194 ustawy o emeryturach i rentach - § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 z późn. zm.), i kwot wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim ubezpieczony pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę, nie jest niezgodne, ale w pełni realizuje prawo unijne, które pozostawia ustalanie wysokości świadczeń emerytalno-rentowych w krajowym porządku prawnym danego państwa członkowskiego, co dotyczy także szczególnych okresów referencyjnych (art. 23a ust. 2a rozporządzenia Rady Nr 1408/01). Dostosowanie takich reguł do reformy polskiego systemu ubezpieczeń społecznych nie stanowi imputowanej przez skarżącego rzekomej dyskryminacji ze względu na wiek, ponieważ wszyscy ubezpieczeni bez względu na wiek będą tak samo traktowani ze względu na zatrudnienie przebyte za granicą, od którego przed 1 stycznia 1991 r. nie opłacili składek do polskiego systemu ubezpieczeń społecznych”.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w świetle poczynionych ustaleń zmarły mąż odwołującej pracował za granicą przed 1 stycznia 1991 r. (od 1 sierpnia 1977 r. do 31 maja 1979 r.), a zatem do ustalenia wysokości jego wynagrodzenia w przedmiotowym okresie należy przyjąć kwoty wynagrodzenia przysługującego w tym okresie pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim L. T. był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. Kryteria takiego pracownika spełnia Z. K., zatrudniony na stanowisku geodety w czasie, kiedy zmarły mąż odwołującej pracował za granicą. Wobec tego przy wyliczeniu wynagrodzenia zastępczego L. T. należało uwzględnić wynagrodzenie Z. K..

Wyliczenie tego wynagrodzenia jest możliwe na podstawie dokumentu Rp-7 Z. K. a także na podstawie jego kart wynagrodzeń. Przy uwzględnieniu za okres od 1 sierpnia 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. wynagrodzenia zastępczego w kwocie 28.911,11 zł, zarobki zmarłego w 1977r. to 80.449 zł. Przy uwzględnieniu za okres od 1 stycznia 1979 r. do 31 maja 1979 r. wynagrodzenia zastępczego w kwocie 28.040 zł. zarobki zmarłego w 1979r. to 52.488 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru osoby zmarłej przy uwzględnieniu tych wynagrodzeń wynosi 118,63%. a świadczenie osoby zmarłej po waloryzacji 2543,81 zł z czego 85 % stanowi 2162,24 zł.

Reasumując odwołanie okazało się zasadne w związku z powyższym, Sąd w oparciu o cytowane przepisy prawa materialnego oraz art. 477¹³ i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 1 umorzył postępowanie z odwołania od decyzji z dnia 09 grudnia 2015r. w części dotyczącej wynagrodzenia za rok 1978 uwzględnionego w decyzji z dnia 14 kwietnia 2016r., a w pkt 2 zmienił decyzję z dnia 09 grudnia 2015r. i decyzję z dnia 14 kwietnia 2016r i zobowiązał organ rentowy do wyliczenia świadczenia odwołującej z uwzględnieniem przy obliczeniu świadczenia osoby zmarłej wynagrodzeń z lat 1970, 1974-1982, 1984, 1989, 2002-2003, 2006-2011 oraz uwzględnienia w miejsce przyjętego wynagrodzenia za rok 1977 kwoty 80.449,00 zł oraz wynagrodzenia za rok 1979 w kwocie 52.488,00 zł -wskaźnik wysokości podstawy emerytury zmarłego-118,63%

SSO Sylwia Dembska